

konečně i článek hospodářsky škodlivý. Tím však pozbývá jejich počínání i rázu jednání, předsevzatého jen z ochoty, nehledě ani k tomu, že i jednání, k němuž dochází ať již ze skutečné nebo pouze předstírané ochoty, zvrhá se v čin trestný, je-li jinak provázeno pojmovými znaky té neb oné skutkové podstaty lichevního zákona. Není předmětem ochrany dle tohoto zákona soukromý zájem toho kterého spotřebitele jako jednotlivce, nýbrž zájmy spotřebitelstva jako celku, které jsou jednáním, podobným zjištěnému počínání obžalovaných, poškozovány neb ohrožovány i tehdy, jestliže se jím ten který jednotlivý spotřebitel cítí snad uspokojeným neb se aspoň nepokládá jím za poškozena.

Čís. 772.

Není třeba, by soud, vyslovuje se o nepřislušnosti, měl po ruce plný důkaz o tom, že obžalovaný jest vinen trestným činem, o němž rozhodovati jest povolán soud porotní, nýbrž stačí důkaz, opodstatňující obvinění obžalovaného z takového činu.

Zpronevěra či zneužití moci úřední?

(Rozh. ze dne 14. března 1922, Kr I 987/21.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl v neveřejném zasedání zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského jakožto nalézacího soudu v Litoměřicích ze dne 24. května 1921, jímž se tento soud prohlásil nepřislušným ku rozhodování o obžalobě, státním zastupitelstvím v Jičíně ze dne 7. září 1920 na stěžovatele pro zločin zpronevěry dle § 183 tr. zák. vznesené.

Důvody:

Soud první stolice prohlásil se nepřislušným ku projednávání této trestní věci, maje za to, že čin, jež obžaloba klade stěžovateli za vinu a jež kvalifikuje jako zločin zpronevěry dle § 183 tr. zák., naplňuje skutkovou podstatu zločinu zneužití moci úřední, o němž rozhodovati náleží dle čl. VI. B 5 uvoz. zákona k tr. ř. ze dne 23. května 1873 čís. 119 ř. zák. soudu porotnímu. Tento rozsudek napadá zmateční stížnost z důvodu zmatečnosti dle čís. 6 § 281 tr. ř., leč neprávem. Při řešení otázky, vyslovena-li nepřislušnost právem, čili nic, je vycházeti ze zásady, že ku prohlášení se soudu za příslušna po rozumu § 261 tr. ř. není třeba, by soudní dvůr měl plný důkaz o vině obžalovaného, pokud jde o čin trestný, o němž rozhodovati je povolán soud porotní, nýbrž že stačí důkaz, jenž obvinění obžalovaného z toho činu odůvodňuje. Důkaz takový musí dle § 261 tr. ř. podávati skutečnosti, jež byly základem obžaloby ve spojení se skutečnostmi, jež při hlavním líčení vyšly na jevo. Zdali jsou tu takové skutečnosti čili nic, o tom může soud zrušovací rozhodovati pouze na podkladě skutkovém, jak jej zjistil soud první stolice (§ 258 a 288 čís. 3 tr. ř.). Obžaloba obvinila stěžovatele ze zločinu zpronevěry dle § 183 tr. zák., jehož prý se dopustil tím, že koncem roku 1918 a až do května roku 1919 v M. asi 20 q ovsu v ceně nejméně 800 Kč, tedy statek, jenž mu byl svěřen, aby jej odvedl komisionáři státního obilního ústavu, v ceně 200 Kč převyšující,

si zadržel a si přivlastnil. Obžaloba byla založena na doznání stěžovatele, že týž, když byl předepsán v obci kontingent ovsa, jež bylo odvésti ze sklizně roku 1918 a jenž činil asi 250 q, při rozvržení jeho na jednotlivé osadníky, požádal od jednotlivců o něco více, takže dostal asi o 40 q ovsa více, nežli činil předepsaný kontingent, že si z tohoto přebytku ponechal asi 20 q a je svými koni skrmil. Soud první stolice pak na základě doznání stěžovatele při hlavním líčení zjistil, že stěžovatel byl v kritické době starostou obce M. a pověřen vymáháním ovsa, jež měli jednotliví tamní rolníci státnímu obilnímu ústavu odvésti a že se na základě svého postavení jako starosta obce obrátil na jednotlivé občany se žádostí, by mu dodali oves pro jeho koně a slíbil jim, že je za to odškodní tím, že od nich při dodávce ovsa pro státní obilní ústav nebude již nic více požadováno. Mimo to zjistil soud první stolice, že se někteří občané dali skutečně k tomu pohnouti a že následkem toho byl stěžovatel nucen předepsati ostatním dodávkou ovsa povinným více, nežli byli povinni dodati, by tak mohl předepsaný kontingent sehnati a že takto využítkoval svého postavení jako starosta obce, by si oves, jenž byl pro stát zabaven, pro své koně opatřil a schodek vzniklý větším předpisem jednotlivým občanům kryl. Že stěžovatel byl jako starosta obce úředníkem ve smyslu § 101 odstavec druhý tr. zák., nemůže býti pochybnost, měl však vlastnost úředníka ve smyslu tohoto zákonného ustanovení i proto, že, jak sám doznává, při rozvrhování kontingentu v obci spolupůsobil, a takto z veřejného rozkazu úkony vládní vykonával. Za tohoto stavu věci je právem odůvodněno obvinění, že stěžovatel, zneuživ vylíčeným způsobem tohoto svého úředního postavení, opatřil si způsobem protizákonným oves, jenž byl pro stát zabaven, pro své koně a tím stát v právu obhospodařování s tímto předmětem poškodil. Takto je dán dostatečný podklad skutkový pro obvinění stěžovatele ze zločinu dle § 101 tr. zák. a poněvadž jednati a rozhodovati o tomto zločinu náleží dle čl. VI. B 5 uvoz. zákona ku trestnímu řádu ze dne 23. května 1873, čís. 119 ř. zák. soudům porotním, jest prohlášení se soudního dvoru nepřislušným odůvodněno. Zmateční stížnost popírá, že by jednání stěžovatele, jež jsou předmětem této trestní věci, byla vyplynula z úřední povahy jeho osoby jako starosty obce, popírá zejména, že by byl býval stěžovatel v kritické době pověřen vymáháním ovsa, jehož odvedení státnímu obilnímu ústavu bylo jednotlivým rolníkům předepsáno, popírá také, že by byl při rozvrhování kontingentu ovsa v obci spolupůsobil a tvrdí, že funkcí tou byl pověřen nadučitel Josef S. a že on byl teprve později přidělen jako výpomocný orgán a to nikoli jako starosta obce, nýbrž jako osoba soukromá. Rovněž popírá stížnost, že bylo úmyslem stěžovatele někoho poškoditi a polemizuje ve svých vývodech s jednotlivými důvody rozsudku. Ježto však stížnost se ani nepokusila skutkovým zjištěním soudu první stolice, jak byla shora uvedena, odporovati z některého z důvodů uvedených v čís. 5 § 281 tr. ř., bylo zjištění ta soudu zrušovacímu při rozhodování věci položití za základ a poněvadž, jak už zmíněno, tvoří dostatečný podklad pro obvinění stěžovatele ze zločinu dle § 101 tr. zák., bylo rozhodnuto tak, jak se stalo, ježto za těchto okolností je soud porotní povolán, by o zločinu tom jednal a rozhodl. Ježto důvodu zmatečnosti, jehož se zmateční stížnost dovolává, tu není, bylo ji dle § 4 čís. 2 zákona ze dne 31. prosince 1877, čís. 3 ř. zák. na rok 1878 zavrhnouti již v poradě neveřejné.